

Sygn. akt III U 665/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lutego 2023 r.

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – SSO Wojciech Paluch

Protokolant: st. sekr. sąd. Barbara Wryk

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 7 lutego 2023 r. w Tarnobrzegu

na rozprawie

sprawy **M. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.**

o ustalenie kapitału początkowego i przeliczenie emerytury

na skutek **M. K.**

od **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.**

z dnia 5 września 2022 znak (...)

z dnia 12 września 2022 r. znak (...)

I.zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób , że zobowiązuje organ rentowy do ustalenia kapitału początkowego oraz do ustalenia (począwszy od dnia 12.08.2022 r.) wysokości emerytury wnioskodawcy M. K. z uwzględnieniem okresu zatrudnienia od dnia 1.02.1981 r. do dnia 31.12.1990 r., jako okresu składkowego,

II.w pozostałej części odwołanie oddala,

III.zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na rzecz wnioskodawcy M. K. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt III U 665/22

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 05.09.2022r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. z 2016r. poz.887), z urzędu ponownie ustalił kapitał początkowy dla wnioskodawcy M. K. na dzień 01.01.1999r. Do ustalenia wartości kapitału początkowego przyjęto okresy składkowe w wymiarze 11 lat, 3 miesięcy i 23 dni oraz nieskładkowe w wymiarze 1 miesiąca i 3 dni. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy nie uwzględnił dnia 31.01.1981r. oraz pojedynczych dni z lat 1995-1997, tj.: 12.05.1995r., 20.07.1995r., 26.08.1995r., 15.09.1995r., 23.09.1995r., 25.09.1995r., 21.10.1995r., 10.11.1995r.,

01.12.1995r., 05.12.1995r., 30.12.1995r., 12.03.1996r., 18.04.1996r., 09.05.1996r., 13.05.1996r., 17.05.1996r., 26.08.1996r., 17.06.1997r., 30.06.1997r. – gdyż nie została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne oraz okresu od 01.02.1981r. do 31.12.1990r. – gdyż nie został szczegółowo udowodniony.

Decyzją z dnia 12.09.2022r. znak (...) organ rentowy, rozpoznając wniosek M. K. z dnia 30.08.2022r., przyznał ubezpieczonemu emeryturę od 12.08.2022r., tj. od daty nabycia uprawnień do emerytury. Wysokość świadczenia obliczonego zgodnie z art. 26c ustawy emerytalnej wyniosła 2 467,82zł.

Od powyższych decyzji odwołanie złożył wnioskodawca M. K., wnosząc o zmianę decyzji z dnia 05.09.2022r. - poprzez zobowiązanie organu rentowego do ponownego ustalenia wysokości kapitału początkowego z uwzględnieniem jego pracy w szczegółowo wymienionych pojedynczych dniach od maja 1995r. do czerwca 1997r. i dnia 31.01.1981r. (k. 3v. akt sądowych), w tym w okresie od 01.02.1981r. do 31.12.1990r. przypadającym na pracę odwołującego w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) oraz o zmianę decyzji z dnia 12.09.2022r. i obliczenie wysokości jego emerytury z uwzględnieniem ponownie przeliczonego kapitału początkowego. Ubezpieczony podnosił, że w okresie od 01.02.1981r. do 31.12.1990r. pracował w pełnym wymiarze czasu pracy (co najmniej 8 godzin dziennie, przez okres co najmniej 20 dni w miesiącu i przez cały rok) w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) na stanowisku mechanizatora rolnictwa. Do jego podstawowych obowiązków należało rozliczanie kierowców i naprawa sprzętu, od wiosny do jesieni pracował również fizycznie przy produkcji roślinnej, wykonywał prace polowe traktorem.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie. Podnosił, że nie wiadomo czy w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) wnioskodawca pracował na podstawie umowy o pracę czy też łączył go ze Spółdzielnią stosunek członkostwa – wówczas obowiązują inne zasady uwzględniania okresu zatrudnienia w Spółdzielni. Podkreślił, że brak jest jakiegokolwiek dokumentacji potwierdzającej ilość przepracowanych dniówek. Odnośnie kwestii nieuwzględnionych pojedynczych dni na przestrzeni lat 1995-1997 ZUS wskazał, że są to okresy usprawiedliwionych nieobecności wnioskodawcy w czasie zatrudnienia w Cegielni (...) w okresie od 01.05.1995r. do 31.12.1998r. Organ rentowy wyłączył je, ponieważ w okresach tych nie była odprowadzona składka na ubezpieczenie społeczne.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił i zważył, co następuje:

Wnioskodawca M. K., urodzony (...), w dniu 30.08.2022r. wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o emeryturę. Rozpoznając przedmiotowy wniosek organ rentowy zaskarżoną decyzją z dnia 05.09.2022r. z urzędu przeliczył kapitał początkowy wnioskodawcy, w zaskarżonej decyzji z dnia 12.09.2022r. przyznał odwołującemu emeryturę od 12.08.2022r.

W okresie od 31.01.1979r. do 31.01.1981r. odwołujący odbywał zasadniczą służbę wojskową. W spornym w sprawie okresie od 01.02.1981r. do 31.12.1990r. odwołujący był zatrudniony w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) na stanowisku mechanizatora (świadcstwo, k. 10 cz. A akt osobowych). We wskazanym okresie odwołujący był członkiem (...) - uczęszczał na zebrania członków Spółdzielni oraz na Walne Zgromadzenia, przysługiwało mu prawo głosu. Spółdzielnia zajmowała się rolniczą działalnością produkcyjną, w szczytowym okresie dysponowała arealem około 116 ha gruntów rolnych. W sezonie jesienno-zimowym pracownicy Spółdzielni wykonywali roboty melioracyjne lub roboty drogowe. Wynagrodzenie „szeregowych” pracowników Spółdzielni jak i osób zajmujących stanowiska funkcyjne było ustalone jako określona ilość dniówek obrachunkowych. W przypadku stanowisk funkcyjnych ilość dniówek obrachunkowych była wyższa niż ilość dni roboczych w miesiącu. Odwołujący otrzymywał wynagrodzenie w wysokości około 45 dniówek obrachunkowych. Co roku na Walnym Zgromadzeniu Spółdzielni ustalano wysokość dniówki obrachunkowej.

Wnioskodawca był zatrudniony w Spółdzielni na stanowisku mechanizatora w ramach spółdzielczego stosunku pracy i wykonywał obowiązki szefa (...). Baza Spółdzielni znajdowała się w miejscowości S., na posesji Z. C. (członka zarządu Spółdzielni), gdzie mieścił się niewielki warsztat do którego przydzielony był 1 mechanik. Wnioskodawca nadzorował sprawność sprzętu rolniczego (ciągników, kombajnów, kosiarek, bron, glebogryzarek, pługów i kultywatorów).

Do jego obowiązków należało zakupienie odpowiednich części zamiennych i zapewnienie odpowiedniej naprawy, zajmował się zakupem i rozliczeniem paliwa. Wnioskodawca sprawował nadzór nad kierowcami zatrudnionymi w Spółdzielni, podlegało mu około 7 traktorzystów i kierowca samochodu dostawczego, na polecenie przełożonego wystawiał karty traktorzystom. Wnioskodawca świadczył pracę w pełnym wymiarze czasu, w godzinach od 7.00 do 15.00 w każdy dzień roboczy (w razie konieczności ponad ten wymiar), w sezonach prac polowych pracował również w soboty.

W spornym okresie od 01.02.1981r. do 31.12.1990r. nie korzystał z urlopów bezpłatnych. Spółdzielnia zgłaszała do ubezpieczeń ZUS wszystkich pracowników i odprowadzała za nich składki globalnie. W odpisie legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy przedłożonej do sprawy (k. 8 akt sprawy), na karcie 7 legitymacji, w rubryce „Poświadczenie o uprawnieniu do świadczeń leczniczych”, widnieją wpisy datowane na lata 80-te z pieczęcią Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...).

W piśmie z dnia 16.05.2007r. (k. 45 akt kapitałowych) Cegielnia (...) wskazała, że za czas nieobecności usprawiedliwionych w latach 1995, 1996 i 1997 wnioskodawca nie otrzymywał wynagrodzenia – nie została odprowadzona składka na ubezpieczenie społeczne.

/Dowód: dokumenty zalegające w aktach organu rentowego, aktach osobowych i aktach sprawy dot. wnioskodawcy, zeznania świadków Z. C. i J. G. oraz zeznania wnioskodawcy złożone w trybie art. 299 w zw. z art. 304 k.p.c./

Zgodnie z art. 174 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2022r. poz. 504 t.j.) kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Stosownie do art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. a) cytowanej wyżej ustawy emerytalnej za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991r. następujące okresy, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne:

1) zatrudnienia po ukończeniu 15 lat życia:

a) na obszarze Państwa Polskiego - w wymiarze nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy, jeżeli w tych okresach pracownik pobierał wynagrodzenie lub zasiłki z ubezpieczenia społecznego: chorobowy, macierzyński lub opiekuńczy albo rentę chorobową.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 dekretu z dnia 04.03.1976r. o ubezpieczeniu społecznym członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych oraz ich rodzin (Dz.U. z 1976r. nr 10 poz. 54 ze zm. – w brzmieniu obowiązującym w całym spornym okresie od 01.02.1981r. do 31.12.1990r.), ubezpieczenie społeczne określone dekretem, zwane dalej „ubezpieczeniem”, obejmuje członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych oraz innych spółdzielni, zrzeszonych w (...) Związku Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, którzy wykonują pracę w tych spółdzielniach,

W myśl art. 4 powyższego dekretu, przy ustalaniu okresu pracy w spółdzielni wymaganego do uzyskania świadczeń:

1) za dzień pracy uważa się 8 godzin pracy, a przed dniem 1 lipca 1962 r. dzień, który stanowił podstawę do obliczenia dniówki obrachunkowej; do dni pracy zalicza się również dni urlopu wypoczynkowego oraz dni pobierania zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub opiekuńczego,

2) za miesiąc pracy uważa się 20 dni pracy dla mężczyzny oraz 13 dni pracy dla kobiety, a jeżeli ubezpieczony użytkuje działkę przyzagrodową lub dostarcza spółdzielni produkty rolne wytworzone w prowadzonym przez siebie gospodarstwie rolnym - 18 dni pracy dla mężczyzny oraz 11 dni pracy dla kobiety,

3) za rok pracy uważa się rok obrachunkowy, w którym mężczyzna przepracował w spółdzielni co najmniej 240 dni pracy, kobieta 150 dni pracy, a jeżeli użytkuje działkę przyzagrodową lub dostarcza spółdzielni produkty rolne wytworzone w prowadzonym przez siebie gospodarstwie rolnym - to co najmniej: mężczyzna 220 dni pracy, a kobieta 130 dni pracy.

Odwołanie M. K. zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Sąd uznał za wiarygodne dowody przeprowadzone w niniejszej sprawie w postaci dokumentów zawartych w aktach organu rentowego i aktach osobowych, zeznań świadków Z. C. i J. G. oraz zeznań wnioskodawcy złożonych w trybie art. 299 w zw. z art. 304 k.p.c. Świadkowie pracowali wspólnie z wnioskodawcą, mają zatem najpełniejszą wiedzę wykonywanych przez niego czynnościach i wymiarze zatrudnienia. Zeznania świadków i wnioskodawcy są spójnie, wzajemnie się uzupełniają i korespondują z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie.

Świadek Z. C. był zatrudniony w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w latach 1977-1993 (wskazany okres zatrudnienia został uwzględniony jako okres składkowy przez organ rentowy – wykaz wprowadzonych okresów, k. 108 akt kapitałowych świadka), pełnił funkcję członka Zarządu Spółdzielni. Świadek zeznał, że wnioskodawca był przełożonym traktorzystów na (...). Zeznał, że wszyscy pracownicy przydzieleni do tej bazy mieli czas pracy w każdy dzień roboczy w godzinach 7-15 i dotyczyło to także wnioskodawcy. Zeznał, że spółdzielnia zgłaszała do ubezpieczeń ZUS wszystkich pracowników i odprowadzała za nich składki z tym, że składki nie były odprowadzane imiennie lecz globalnie od wszystkich pracowników.

Świadek J. G. w latach 1977-1986 był Prezesem Zarządu Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...). Świadek zeznał, że wnioskodawca pracował w Spółdzielni na etacie mechanizatora i był odpowiedzialny za stan sprzętu rolniczego. Świadek zeznał, że odwołujący wnioskodawca miał ustalony przez niego zakres czynności i obowiązywały go godziny pracy od 7.00 do 15.00 w każdy dzień roboczy, w sezonach prac polowych pracował nawet w soboty. Zeznał, że z tytułu pracy na rzecz spółdzielni wnioskodawca podlegał ubezpieczeniom ZUS tak jak wszyscy pracownicy Spółdzielni, łącznie ze świadkiem.

Sąd zważył, że wnioskodawca w spornym okresie od 01.02.1981r. do 31.12.1990r. świadczył pracę w pełnym wymiarze czasu pracy Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...). Za powyższym stwierdzeniem przemawiają dowody z dokumentów, jak również zeznania złożone przez świadków Z. C. i J. G.. Świadkowie zgodnie zeznali, że odwołujący pracował w godzinach od 7.00 do 15.00 w każdy dzień roboczy (w razie konieczności ponad ten wymiar), a w sezonach prac polowych pracował również w soboty. Świadek J. G. zeznał, że wnioskodawca miał przypisane w granicach 45 do 50 dniówek obrachunkowych do ustalenia wysokości wynagrodzenia – a więc w wymiarze znacznie przekraczającym wymagane 20 dni pracy dla mężczyzny w miesiącu, wskazane w przytoczonym wyżej art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 04.03.1976r. Ponadto, w odpisie legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy przedłożonej do sprawy (k. 8 akt sprawy), na karcie 7 legitymacji, w rubryce „Poświadczenie o uprawnieniu do świadczeń leczniczych”, widnieją wpisy datowane na lata 80-te z pieczęcią Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...). W ocenie Sądu, gdyby ubezpieczony nie wykonywał pracy w wymaganym wymiarze dniówek obrachunkowych, taki wpis w legitymacji ubezpieczeniowej nie mógłby być dokonany. W świadectwie pracy wskazano, że wnioskodawca był zatrudniony u powyższego pracodawcy w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku mechanizatora.

Mając na względzie powyższe Sąd, w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżone decyzje w ten sposób, że zobowiązał organ rentowy do ustalenia kapitału początkowego oraz do ustalenia (począwszy od dnia 12.08.2022r. – od daty nabycia uprawnień do emerytury) wysokości emerytury wnioskodawcy M. K. z uwzględnieniem okresu zatrudnienia od dnia 01.02.1981r. do dnia 31.12.1990r., jako okresu składkowego.

W punkcie II wyroku Sąd, stosownie do art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie w pozostałej części, dotyczącej uwzględnienia pojedynczych dni na przestrzeni lat 1995-1997 i dnia 31.01.1981r. W piśmie z dnia 16.05.2007r. (k. 45 akt kapitałowych) Cegielnia (...) wskazała, że za czas nieobecności usprawiedliwionych w latach 1995, 1996 i 1997 wnioskodawca nie otrzymywał wynagrodzenia – nie została odprowadzona składka na ubezpieczenie społeczne. Dzień 31.01.1981r. był ostatnim dniem po służbie wojskowej, przed podjęciem nowego zatrudnienia, wnioskodawca nie pracował w tym dniu i nie otrzymał wynagrodzenia. Nie ulega wątpliwości Sądu, że powyższe okresy te nie mogą być uwzględnione jako okresy składkowe bądź nieskładkowe.

W punkcie III wyroku Sąd, w oparciu o art. 98 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018r. poz. 265 t.j.), zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na rzecz wnioskodawcy M. K. kwotę 180 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego. Mając na uwadze zapadłe rozstrzygnięcie Sąd uznał, że wniosek odwołującego o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w wysokości poczwórnej stawki minimalnej jest nieuzasadniony.